

ŠTIRI ZA FINSKO ODLOČILNA DESETLETJA

POZITIVNE IN NEGATIVNE PLATI HITREGA GOSPODARSKEGA RAZVOJA

Prvo obdobje nagle industrializacije je završila druga svetovna vojna - Napori po vojni - Premiki prebivalstva: prenaseljenost in izseljevanje

HELSINKI, oktobra. — Vse do pred nekaj desetletji je bila Finska pretežno agrarna država. Njen zemljepisni položaj daleč na hladnem Severu ji je onemogočil, da bi se kot agrarna država razvila v bogato državo z visoko življenjsko ravni. V dobi 30 let pa se je na Finskem začela nagla industrializacija z ustreznim gospodarskim boljšanjem razmer. Industrializacija se je z nesluteno naglico razvijala vse do začetka druge svetovne vojne, ko je ta razvoj utrpel nagel in strahoten padec. Bila so to leta, ko je bil Finska vrnila določeno nazaj, tako da je nekdo to dobo označil s tako imenovanim naravnim gospodarskim, ko je kmet prodal svoje morebitne viške izključno za blago, ker ni hotel denarja.

Toda reparacije, ki jih je mo-

z največjim dohodkom na prebivalca, in sicer četrtina med najbolj razvitimi državami na svetu. Samo ob sebi se razume, da so te nagle spremembe privedle tudi do nekaterih negativnih posledic. Ena teh je ta, da je med prejšnjim prav gotovo ne konservativno generacijo in sedanjo moderno generacijo ogromen jezik, ki se včasih odraža tudi v negativnem smislu. Poleg tega se omenja kot negativna posledica nagle industrializacije dejstvo, da se je ustvarilo precejšnje nerazmerje med bogatejšimi industrijskimi in gospodarsko razvitimi predeli Finske ter med zapostavljenimi deli finskega severa in vzhoda, kjer se razvoj ni premaknil z mesta. Od tudi močno izseljevanje prebivalstva iz teh zapostavljenih delov severa in vzhoda Finske v mestna središča, tako da so posamezni predeli ostali tako rekoč brez prebivalstva, z druge strani pa je področje prestolnice Finske že v nevarnosti pred prenaseljenostjo, pred »preobilico prebivalstva« kot temu pravijo načrtovalci finskega gospodarstva.

Zaradi tega so se isti finski krogi lotili trenutno zelo težavnega problema, in sicer tako imenovane decentralizacije, čemur naj služijo napori za pospešitev razvoja gospodarstva v bolj zaostalih krajih. V načrtu imajo tako imenovano ponovno oživitve življenja v na pol zapuščenih naseljih severa in vzhoda dežele, hkrati pa tudi spodbujanje od države kontrolirane industrije, naj se preseli v zaostale predel, država pa naj bi v te kraje prenesla tudi del svojih javnih ustanov in uradov.

Ko smo navedli te negativne plati, ki so nujno spremljale nagel razvoj finskega gospodarstva, bomo omenili še nekaj drugih, bolj pozitivnih plati. Nagla urbanizacija, gradnja številnih cestnih mrež, motorizacija itd. vse to je privedlo do tako imenovane »preobilice prebivalstva«, ki je še bolj izrazita, če jo primerjamo s prejšnjim stanjem nekdanjo stacionarno. Finska je namreč zelo obsejna dežela z razmeroma maloštevilnim prebivalstvom in posamezna naselja ali zaseki so nekdo živeli povsem ločeni od sveta. Danes pa žive, v novih razmerah, nekako skupno življenje, ki je izbrisalo vse prejšnje lokalne zasedlosti.

V to vrsto sprememb bi mogli prišteti tudi pojav iz južnega dela Finske, to se pravi tisti predel dežele, kjer živi švedska manjšina. Švedov je na Finskem okoli 330.000, to se pravi okoli osem odstotkov vsega prebivalstva Finske. Nekdo je ta še najbolj razviti del Finske živel ločeno od ostalega dela dežele in švedski del finskega prebivalstva je bil tipičen poslovni ali trgovski del vsega prebivalstva Finske.

V izrednih pogojih prvih let po drugi svetovni vojni se je finsko gospodarstvo znašlo v velikih težavah. Toda kako naglo se je Finska izmotala iz vseh težav, nam pove sledeči podatki: v lanskem letu je bila proizvodnja vsega finskega gospodarstva že za dvakrat večja od proizvodnje iz leta 1948. Industrijski razvoj je bil posebno nagel do leta 1956, tako da se je industrijski razvoj od konca vojne do leta 1956, večal za šest in pol odstotkov. To nam še večja za 50 odstotkov. To nam še pove vsega. Bolj konkretni so podatki glede dohodkov posameznega finskega prebivalca: po podatkih Združenih narodov je prišlo na Finskem leta 1962 kar 948 dolarjev na prebivalca, to se pravi, da je bila Finska pred dvema letoma glede nacionalnega dohodka že visoko proti vrhu svetovne lestvice, med državami

ke. Sedaj, ko je vse prebivalstvo Finske postalo, kot smo rekli, bolj »epremično«, bi mogel priti v nevarnost celo sam nacionalni obstoj švedske manjšine na Finskem. Toda v Helsinkih trdijo, da se to ne sme zgoditi. Ne glede na to, da je švedski del finskega prebivalstva nacionalno zaščiten, ker velja na Finskem švedski jezik prav enako kot jezik večine, so v Helsinkih mnenja, da smora švedska manjšina služiti kot most za stike Finske z vsemi ostalimi skandinavskimi državami. Finski javni delavci Christian Mehlen zatrjuje v nekem svojem članku takole: »Tudi v finskih uradnih krogih se danes vsi jasno zavedajo, da predstavlja dvojezičnost veliko prednost in to čudovito pripomore kot protitež proti nevarnosti, v katero je nagla urbanizacija spravila švedsko manjšino na Finskem.«

(Foto M. Magajna)

Helsinki, na zelenjadem trgu

Danes v Vidmu otvoritev novega centra Radia - TV

Ni dolgo tega, ko je italijanska radijska in televizijska služba dobila v Trstu svoj nov zelo moderen sedež z vsemi mogočimi najodobnejšimi napravami in vsestransko moderno opremo. Danes pa bodo v bližnjem Vidmu izročili svojememu namenu novi center radia in televizije, ki bo deloma nadomestil, deloma pa zamenjal prejšnje radijske in televizijske naprave na področju Furlanije.

Za sedaj vršijo radijsko službo na srednji valovni dolžini popolnoma avtomatizirane radijske naprave, ki so instalirane v Ul. Pradamano in ki imajo dva oddajnika z zmogljivostjo 2 o. 2 o. 1 kW. Prvi služijo za nacionalni program, drugi pa za drugi program. V aprilu leta 1957 je začela v Vidmu delovati prva televizijska prenosna naprava, ki so jo postavili v videmskem gradu. Leta 1960 pa so jo zamenjali z novim predajnikom, ki so ga povezovali neposredno na koaksialni kabel, ki preko Vidma povezuje Padovo s Trstom.

Ko pa se je leta 1961 začel tudi v Furlaniji uresničevati načrt za uvajanje drugega televizijskega kanala, so bili postavljeni osnovni temelji za sedanjí novi ali če hočemo izpolnjeni center,

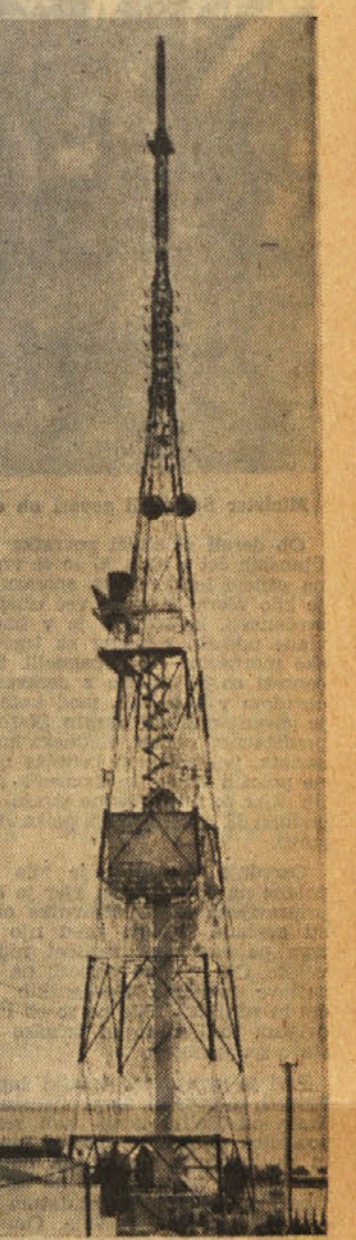
kateri bodo danes izročili njegovemu namenu. Osnovni cilj zvezi s postavitvijo novega centra v Vidmu je bil, da je treba v tem mestu postaviti močan oddajnik, da bi uporabniki mogli bolje ujemati drugi program, nadalje vzpostaviti nove povezave za izboljšavo posredovanja s drugimi televizijskimi napravami v Furlaniji in Juljski krajini, in končno, to, da bi se omogočila povezava tudi z Jugoslavijo za mednarodno izmenjavo programa.

Vsi ti načrti so bili izvedeni in danes more novi center v Vidmu izpolniti namene, zaradi katerih je bil zamišljen in v kratkem bo omogočil, da se bo televizijski program mogel veliko bolje gledati tudi na goratem področju dežele.

Zamisel je bila torej izpeljana in uresničena, toda delo ni bilo lahko. Predvsem ni bilo lahko najti primeren prostor, kjer naj bi ta center postavili. Videm je namreč v nižini in tudi okoli je ravninska. Zato so se strokovnjaki opredelili za postavitev železnega stolpa, ki služi hkrati kot nosilec nekaterih naprav in kot nosilec anten za oba televizijska ter za tri radijske programe z modulacijo frekvence. Da bi televizijska

povezava bila možna v smeri Tolmeča in Trsta, je bilo treba televizijske antene postaviti najmanj 90 odnosno 70 metrov nad zemljo. Ostale naprave pa je bilo treba postaviti na višini med 45 in 50 metrov. V ta namen so na ustreznih višinah postavili na železnem stolpu dve kabini, do katerih vodijo stopnice in dvigalo.

Predloži bi bila razlaga vseh tehničnih novosti novega centra za radio in televizijo v Vidmu. Omenili bomo le nekaj osnovnih podatkov, ki nam bodo prikazali zunanji obseg del. Center zaveza v celoti površino 4.570 kv. m, poslopja, železni stolp in druge zgradbene površine pa zavzemajo skupno 1.890 kv. m površine. Poslopja za tehnične naprave zavzemajo celotno kubaturo 6465 ku-

Novi 150 m visoki stolp videmskega radio-televizijskega centra, ki ga bodo danes svečano odprli

PROTISLOVJA, KI JIH NOSIJO S SEBOJ NOVE RAZMERE

Idealna žena in idealni mož na Poljskem v luči anketnih številk

Poljak bi raje videl, da bi njegova žena bila doma, hkrati pa mu ni odveč njen zaslužek - Kako vplivajo na miselnost različna okolja - Bolj sodobne ženske kot moški

RAZPIS

Založba Mladinska knjiga razpisuje za 100. številko ČEBELICE

nagrado 300.000 dinarjev skupaj za tekst in za ilustracijo. Nagrajeni avtor teksta prejme 100.000 dinarjev in nagrajeni avtor ilustracije 200.000 dinarjev.

Nagrade se morejo podeliti ali samo za tekst ali samo za ilustracijo. Izvirni tekst naj obsega 4-6 tipkanih strani; ilustracije naj bodo štirbarvne, format cele strani je 16 x 19 cm, lahko so pa tudi polstranske ali manjše. Vse skupaj naj ilustracije predstavljajo 8 strani Čebelice.

Text je treba predložiti obnem z ilustracijami do 15. februarja 1965. Stota Čebelica bo izšla pred novim letom 1966. V primeru, da bi avtor ne mogel dobiti ilustratorja, se lahko udeležbi natečaja s tekstom samo pod pogojem, da izroči tekst založbi do 15. decembra 1964.

Rokopise in ilustracije naj avtorji oddajo anonimno. Dokaz lastništva rokopisa bo avtorjeva kopija oziroma osnutki za ilustracije.

Predložene rokopise in ilustracije bo ocenjevala žirija, v kateri so profesor in kritik Sane Simenc, pisatelj Polde Suhodolčan, učiteljica Milka Kovič, profesor in slikar France Mihelič in Zorka Peršič kot članice založbene redakcije.

Poleg nagrade dobi avtor običajni avtorski honorar. Založba si pridržuje pravico do odkupa nenagrajenih del in do njihovega natisa. Nagrade bo založba objavila v dnevnem časopisu. Za pojasnila se obračate na uredništvo založbe Mladinska knjiga, Ljubljana, Titova 3.

ZALOŽBA MLADINSKA KNJIGA

GORIČANI SE ŽE SEDEMESET LET POGOVARJAJO PO TELEFONU...

Kdo so bili prvi telefonski naročniki

Danes je v gorški občini približno pet tisoč telefonskih naročnikov in njihovo število se vedno večja. Namestitev novega telefona danes ni lahka stvar: nanj je treba čakati dolge mesece, ker je obremenjenost telefonskih kablov popolna in ker morajo u službenici telefonske ustanove postavljati po celotnem mestu nove kabla. Kakšna razlika s predvojnimi leti!

Iz Gorice lahko telefoniramo naravnost v vse kraje Veneta in ni več daleč dan, ko bomo lahko avtomatsko telefonirali v vse kraje države. Pred sedemdesetimi leti, ko so namestili prve telefone v našem mestu, bil tako.

Prvi telefon je zvonil v Gorici 1. novembra 1894, torej pred sedemdesetimi leti. Dela pri ureditvi telefonskega omrežja v našem mestu so trajala več mesecev. Stropnikom vodstvom inženirjev Johna Stolfe in Roberta Carretera. Napeljava sta bila dva glavna voda: eden je vezal južni kolodvor za Lennasjevimi mlini v Solkanu, drugi pa trg pred stol-

nico s tovarnami in Stražicah in v Podgori. Oba voda sta se združevala v glavnem postnem poslopju, ki je tedaj bil v današnji Garibaldijevi ulici nasproti Verdijevega gledališča.

Telefon je upravljala državna poštna uprava. Že zaradi tega je bila telefonska centrala v postnem poslopju, v katerem so namestili tudi telefonsko govornico.

Povpraševanje po telefonih je bilo ob tisti priliki zelo veliko, kajti v tistih letih se je o tem modernem dosežku dosti govorilo. Telefon so že imeli v Trstu, na Dunaju in v drugih velikih avstrijskih mestih in Gorica je bila tedaj zelo živo mesto. Cvetela je industrija, cvetel je turizem, kajti v Gorico so prihajali na odhiti bogati ljudje iz severnih avstrijskih pokrajin, tu je bilo tudi precej vojaštva.

Goriška telefonska centrala pa je imela na razpolago le 28 telefonskih števil in je te porazdelila med glavne urade in med imovitejšie meščane, ki so bili v tistem času skoro samo Italijani

ali Nemci. Zaradi tega ne najdemo med prvimi naročniki imen slovenskih trgovcev ali odvetnikov, ki jih je takrat bilo kar precej.

Prvi naročniki so bili naslednji: št. 1 javna govorilnica na južnem kolodvoru; št. 2 mestna pisarna; št. 3 urad Asesorazijoni Generali; št. 4 lekarna Kuerner; št. 5 kavarna Teatro; št. 6 Bombig Giorgio; št. 7 trgovska zbornica; št. 8 Mutilich Giuseppe; št. 9 pisarna milna v Stražicah; št. 10 deželni odbor; št. 11 Vilat Antonio; št. 12 lekarna Pontoni; št. 13 Pietro Venuti; št. 14 tiskarna Paternoli; št. 15 Michlaetzer Alberto; št. 16 Jona A. V.; št. 17 Steiner Ignazio; št. 18 Orzan Antonio; št. 20 Valentini Carlo; št. 21 bratje Bolaffio; št. 22 Holzer Ernesto; št. 23 Wanek; št. 24 Lenassi Odono; št. 25 Uccelli Pietro; št. 26 trdnica Ritter, Rittmeyer in Comp.; št. 27 papirnica v Podgori; št. 28 javna govorilnica v postnem uradu.

Lastniki telefonov so se lahko pogovarjali samo med seboj v mestu. Šele takrat so začeli s pripravi za gradnjo telefonske mreže, ki bi vezala Gorico s Trstom in z Dunajem in mnenja so bili, da bi bila zveza možna že naslednje pomladi. Telefonski pogovor v javni govorilnici je veljal deset krajcarjev za tri minute pogovora. Izvedba pa ni bila najboljša, kajti iz tedanje »Sočasno« snemamo, da je bilo med pogovori moč slišati pogovor tretjih oseb.

Nekaj dni pozneje, 10. novembra, so dodali prvih sedem naročnikov: št. 29 je dobila lekarna Cristofoletti, št. 30 pa dr. Edouardo Seltz.

MARKO WALTRITSCH

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Posvetujte se z onimi, ki imajo več izkušenj kot vi. Nekoliko burbo bo danes pri vas doma.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Bodite bolj odločni in vaše poslovno življenje bo imelo uspehe. Z ljubljenico boste delali načrte za bližnje bodočnost.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Dela bo veliko in s teavo ga boste opravili. Ne smete biti preveč lakomni, ker boste sicer nasledili RAK (od 22.6. do 22.7.) Preveč površni ste in to vas bo stalo več kot bi želeli. Neoka seba močno zanimata za vas.

LEV (od 22.7. do 22.8.) Vse ljubimbe, ki vam prihajajo, niso iskrene.

HOROSKOP

ne. Izbirajte zato previdno. Majhen spor, ki pa ne bo prijeten.

DEVICA (od 22.8. do 22.9.) Mož, ki so uspehi, toda ne kaže preveč dobro. Ne spuščajte se v huzardne igre in podobno.

TEHNIKA (od 22.9. do 23.10.) Veliko časa boste izgubili v nepotrebnih polemikah. Tudi v družini bo klo kak naroba.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Razpoloženi boste za ureditev ne-

Radio Trst

TOREK, 27. OKTOBRA 1964

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Soplek slovenskih; 11.45 Neapeljski molitvi; 12.15 Pomenek s poslušalci; 12.30 Iz glasbenih sporedov; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Ansambel Franco Vallinieri; 17.30 Glasbeni kalendar; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Sodobna ital. glasba; 18.50 Louis Armstrong in Harry James; 19.15 Plesni balončki; nato Zveni mo; 20.00 Sport; 20.30 Kromatična fantazija; 21.30 Slovenske novole; 22.00 Pianista C. Lenuzza; 22.20 Ples; 23.00 Tržaški molitvi.

Trst

12.00 Plošče; 12.25 Tretje stran; 13.15 Juke-box; 13.50 Furlanski glasbeniki; 14.00 Prvo dejanje trojejanke Itala Sveva: »Un marito«.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 11.00 Otroški kotiček; 11.30 Opera glasba; 12.00 in 12.35 Glasba po željah; 13.45 Popevke; 14.00 Sola in življenje; 14.30 Harmonikarski orkester »Kajuh«; 14.55 Slov. narodne; 15.00 Za odhiti in razvedrilo; 15.45 Domaci ansambli; 16.00 Glasbeni paberk; 16.35 Torkov zmenek; 17.00 Pevci, ki jih imate radi; 17.30 17.40 Glasba in fantazija; 18.00 Prensos RL; 19.00 Betty Curtis; 19.30 Prensos RL; 22.15 Ansambel

Armando Trvajoli; 22.40 Mozartovo noturno.

Nacionalni program

6.30 Vreme na ital. mojih; 8.30 Jutranji pozdrav; 9.10 Strani iz albuma; 9.45 Popevke; 10.00 Operna antologija; 11.00 Sprehod skozi čas; 11.15 Ital. narodne pesmi; 11.30 Melodije in romance; 11.45 Skladbe za godala; 14.55 Vreme na ital. mojih; 15.15 Likovne umetnosti; 15.45 Literarna rubrika; 16.00 Program za najmlajše; 16.30 Komorna glasba; 17.25 Simf. koncert; 18.50 Astrofizika; 19.10 Oddaja za delavce; 20.25 Rolaux-Cherubini; »Lodoiska«.

II. program

8.00 Jutranja glasba; 8.40 Poje Flora Gallo; 9.00 Ital. pentagram; 9.15 Elbini; 10.35 Nove pesmi; 11.00 Vesela glasba; 12.00 Danes v glasbi; 14.05 Pevci; 14.45 Glasbeni kotiček; 15.15 Popevke; 15.35 Koncert; 16.00 Rapsodija; 16.50 Ital. narodne pesmi; 17.00 Filmske novosti; 17.35 Ljudska enciklopedija; 18.35 Enotni razred; 18.50 Viki izbrani; 20.00 Jutranja glasba; 22.15 Jazz.

III. program

18.30 Pregled nemške kulture; 18.35 Gradbeniki Le Courbustier; 19.15 Tuij periodični tisk; 19.30 Koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Honegger in Ibert; 22.15 Radijska črtica; 22.45 Glasba danes.

Slovenija

8.05 Veseli planšarji; 8.25 Lahka glasba; 8.55 Radijska sola; 9.25 Iz francoskih oper; 9.45 Zvočne miniature; 10.15 Glasbeni seznam; 11.00 Pozor, nimaš prednosti; 12.05 Kmečka univerza; 12.15 Tenorist Ludvik Ličar; 12.30 Iz koncertov in simfonij; 13.30 Priporočila vam...; 14.05 Radijska sola; 14.35 Nova pesnika; 15.30 V torku na svidenju; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert po željah; 18.00 Aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Zabavna glasba; 18.45 Na mednarodnih križpotih; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Flavisti Boris Campa; 20.20 Radijska igra; 21.30 Srečnati večer; 22.10 Plesna glasba; 23.05 Simfonični koncert.

Ital. televizija

14.00 Teniško prvenstvo; 18.00 Program za najmlajše; 19.00 Dnevnik; 19.15 Slikarstvo, kiparstvo in arhitektura; 19.50 Plastične snovi; 20.15 Sport; 20.30 Dnevnik; 21.00 Film »Desideriamo«; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Potovanje po Kitajski; 22.05 Operni koncert; 22.35 TV zgodba: »Poglej gospoda Picarda«.

Jug. televizija

NI SPOREDA.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Priče in tehniki o delovanju smerokaza na usodnem motofurgonu

Gre za razpravo o prometni nesreči pred begunskim naseljem na Padričah, pri kateri je izgubil življenje 50-letni Franc Logar iz Vremskega Britofa

Pred kazenskim sodiščem (predsednik Rossi, tožilec Ballarini, zastopnik De Paoli, obramba Borina) zastopnik zasebne stranke Ghezzi se je te dni moral zagovarjati 20-letni Roberto Tielich, ki je tožen v Zadru, toda stanuje v našem mestu, ker je pred časom prišel iz Jugoslavije kot begunec. Zaveščalec je dobil v begunskem naselju na Padričah ter se potem zaposlil pri nekem cestnem gradbenem podjetju, ki ima svoj sedež v Ulici Galati 20.

Tielicha so obtožili, da je 8. avgusta lani nenamerno ubil tedaj 50-letnega jugoslovanskega državljana Franc Logarja iz Vremskega Britofa.

O dogodku, pri katerem je izgubil življenje Franc Logar, smo že svoj čas obširno poročali. Moški se je tistega dne okoli 12.30 peljal s svojim motofurgonom »Gileras« po cesti iz Opčin proti Bazovici. Med peljanom je srečal znanca, 58-letnega Pirhava, ki je bil zamudil odhod avtobusa, ki se je odpravil proti Sežani. Na zadnji obravnavi je Pirhava povedal, da se je vesedel na motofurgonu, čeprav nerad, ravno zato, ker je zamudil avtobus.

Do nesreče je prišlo v bližini begunskega taborišča. Pred motofurgonom se je peljal s lahkim motofurgonom znamke »Apes« prav Tielich, ki je bil namenjen v begunsko taborišče. Nenadoma je mladencu svetlo na levo, da bi se zapeljal na dvorišče taborišča. Njegov nenaden manever je zmedel motofurista, ki se je peljal za njim in kateremu se ni posrečilo, da bi zavril motor, ali pa se na kak drug način izognil voziču. Trčil je ob strani v motofurgon ter se nato prevrnil. Logarja je sunek odbil v ograjo taborišča, kjer je zaradi močnega udara dobil hude poškodbe zaradi katerih je kmalu potem izdihnil.

Glavno vprašanje, ki se je postavilo preiskovalnim organom, je bilo: ali je Tielich dejansko nakazal spremembo smeri z ustreznimi signalnimi napravami, s katerimi mora biti opremljeno vsako motorno vozilo? In če tega ni napravil (morda zaradi okvar na napravah) ali je morda nakazal spremembo smeri z roko, kot pač predpisuje cestni zakon? To zadnje vprašanje so preiskovalni organi hitro izključili, kajti ni obstajal nikakršen dokaz, da bi bil Tielich nakazal spremembo smeri z roko. Obstajala je le še možnost, da se je napravil pokvarilec. Dejstvo je, da so policijski organi ugotovili, da je bila leva smer na luč na motofurgonu prižgana po nezgodi.

Glede te okoliščine in drugih vprašanj, ki so z njo povezane, se je razvila dolga in žočna bitka med obtožbenim zagovornikom odv. Borgno in zastopnikom zasebne stranke odv. Ghezziem. Ta, ki zastopa pokojnikovo ženo Stanislavo Logar roj. Dekleva, je na prvi obravnavi, ki se je začela v juliju letos, zahteval naj sodniki zaizlože tudi Pirhava, ki se je v trenutku nesreče peljal z Logarjem, še prej pa je odv. Ghezzi zahteval tudi, naj se zasliši Igin Vegljača iz begunskega taborišča, ki je bil prisostvoval dogodku.

Obtožbeni zagovornik dr. Borgna se je odločno protivil zahtevi, naj se zasliši Pirhava, a je s svojo strani zahteval, naj sodniki ukažejo uradnemu tehničnemu izvedencu, naj ugotovi, če je mogoče, da se napravava izredno prizgala luč ugašljiva žarilca na smerokazu, utegne pokvariti zaradi trčenja med dvema voziloma. Ob tisti priliki je odv. Borgna pokazal podobno napravo, ki je potrjevala to domnevo. Zagovornikova poteza je bila razumljiva, saj je prav s tem dr. Borgna hotel dokazati, da je levi smerokaz v trenutku nezgode pravilno deloval ter da se je pokvaril šele po trčenju. Poleg tega je odv. Borgna zahteval tudi, naj bi izvedenec povedal, če je res, da je na motofurgonu tipa »Apes« nameščen akumulater z zmogljivostjo treh ur. Končno je še zahteval določeno pojasnitev glede dejstva, da so policijski organi našli pri napravi smerokaza zamerni dve električni žici. Končno je hotel zvedeti, če namenjava teh žic utegne odločilno vplivati pri delovanju smerokaza.

Na prvi obravnavi, ki je bila v juniju letos, je javni tožilec sprejel zahtevo, da se zasliši pričo Pirhava ter tehniške izvedence, ki je svoj čas pomagali policijski pri ugotavljanju kazenske odgovornosti za nesrečo. Odločeno pa se je dr. Ballarini uprli zahtevi obtožbenega zagovornika, da bi naročili nekemu uradnemu izvedencu, naj preišče zadevo, ki smo jih omenili. Sprito tega so sodniki tedaj sklenili, da se zasliši Pirhava in tehniški Zampio, medtem, ko so si pridržali vsakršno odločitev glede drugih vprašanj. Tedaj so tudi odložili proces na jesen.

Na ponovni obravnavi so zaslišali Pirhava, ki je med drugim potrdil, da ni opazil, če se je na Tielichevem smerokazu prižgala luč ugašljiva žarilca. Zaslišali so tudi tehniški Zampio, ki je potrdil, da je ugotovil, da je smerokaz deloval pravilno na poljubni dan.

Pripomnimo še, da je zastopnik zasebne stranke zahteval 9 milijonov lir odškodnine v korist pokojnikove žene.

PO TRIDNEVNEM MOČNEM DEŽEVJU

Osp je prestopil bregove in poplavljal 100 tisoč kv.m

Poškodovani vinogradi, njive in vrtovi, pa tudi nekatere ceste - Včeraj sunki burje do 108 km na uro

Iz raznih krajev prihajajo novice o hudih poplavih in veliki škodi. Tudi na našem področju je nekaj dni bilo kot iz skafu, vendar ni poplavljal kot drugod, razen v Osapkah, kjer pač nimamo posebnih dolin, zlasti v spodnjem predelu blizu Oreha je škoda precejšnja, saj je rečica Osp močno narasla in je voda preplavljala približno 100 tisoč kv.m vinogradov, njiv in vrtov. Med prizadetimi kmeti so vedoma tisti, ki jim je že lansko neurje povzročilo škodo na drugih parcelah. Osp, ki ima vedno malo vode, je tako narasla, da se zdi kot prava reka. Včeraj pozno popoldne je pri Orehu, blizu transformatorske postaje, še vedno voda tekla čez nasip na njive. Tudi Glinčica je nekoliko narasla, vendar ne toliko, da bi voda vdrla čez bregove. V dolini med Boljuncem in Domolom so ponekod sicer mlake, vendar ni poplave. Na vsem področju so zaradi nalivov precej poškodovane poljske poti. Škodo so utrpeli tudi nekateri vrtnarji, ker jim je voda ponekod odnesla dobro zemljo in pokvarila zelenjavo. Veliko škodo pa je burja povzročila našim cvetličarjem, ki jim je ušla v vodo skoraj vsa zbirka cvetov. V teh treh dneh je bilo torek več padavin kot ves september, v zadnjih desetih dneh pa več kot vsega skupaj oktobra lanskega leta.

V noči med nedeljo in ponedeljem je bil na našem področju 19,5 mm padavin, v soboto 34, v nedeljo pa 49,7 mm, medtem ko jih je bilo v septembru vsega skupaj 99,5 mm. V teh treh dneh je bilo torej več padavin kot ves september, v zadnjih desetih dneh pa več kot vsega skupaj oktobra lanskega leta.

Anton Gombač od Oreha štev. 9 kaže na svojo njivo in vinograd (1 tisoč kv. m) ter sadno drevje, ki so pod vodo, v Osapki dolini

KINO «IRIS» PROSEK

Predvaja danes, 27. t. m. ob 19.30 uri Warner Bros barvni film:

Russia sotto inchiasta

(Rusija pod preiskavo)

Kino na Brčinalah

Predvaja danes, 27. t. m. ob 18. uri film:

WEST FRONT

WEST FRONT

Izredno delo G.P.A.B.E.T.

Igra FRIZ CAMPERS - VOJANA 1941-18

Goriško-beneški dnevnik

NA ZAKLJUČNI SVEČANOSTI V GORICI

Odkritje kipa Simona Gregorčiča ki ga je Dijaškemu domu poklonila SKGZ

Spomenik je odkril tajnik SKGZ Bogo Samsa, ki je poudaril vlogo pesnikov idej v borbi slovenskega naroda za svoje pravice

Gojenci Dijaškega doma in predstavniki SKGZ, SPZ in Dijaške Matice na odkritju kipa Simona Gregorčiča v zavodu v Gorici

V Slovenskem dijaškem domu v Gorici so v nedeljo popoldne svečano odkrili doprsni kip Simona Gregorčiča, goriškega slavika, dela akademskega kiparja Kalina. Kip je gojencem dijaškega doma, poklonila Slovenska kulturno gospodarska zveza. Njen tajnik Bogo Samsa, ki je kip odkril, je v svojem govoru poudaril tesno navezanost slovenskega ljudstva na Gregorčičovo umetnost kakor tudi na njegove budilniške ideje, ki so bile velikega pomena tako pod fizičnem kot tudi v samostojnem borbah, v kateri je ena izmed brigad nosila njegovo ime.

Kip stoji na marmornatem kamnitem podstavku, na katerem je v naplavin levi vklesano pesnikovo ime. Podstavek je viden v zid, ki služi tudi za ozadje. Načrt zanj je pripravi arhitekt Jancič, ki je s svojim okusom odločilno prispeval k natvise uspehi izgradnji Dijaškega doma.

Dvojčka Ladi in Edi Petecjan, ki sta v imenu gojencev Dijaškega doma položila lovorov venec k spomeniku Simona Gregorčiča

Sledil je kratek spored z recitali in pevskimi točkami. Vojko Devetag, gojenec, je deklamiral Gregorčičevo pesem Ujetej ptica tožba, Loreta Mikš Bratje, v kolosestopim, dvojčka Ladi in Edi Petecjan pa sta k podstavku položila lovorov venec, znak hvalečnosti in navezanosti do velikega pesnika. Molki zbor »Kras« iz Dola in s Poljan je pod vodstvom Pavline Komelove zapel Gregorčičevo pesmi »Smo«. Planinska roža in Moj srčno raj škropile. Sledila je zakuska za vse udeležence.

V soboto popoldne je imel pokrajinski svet turističnega združenja za Goriško svojo redno sejo v dvorani pokrajinskega sveta v Gorici, na katero je prišel, kakor smo poročali že v nedeljo, tudi predsednik deželne »Sveta« dr. B. Rinaldini, ki je pokazal živo zanimanje za turistične probleme v pokrajinskem in deželnem okviru.

Predsednik PTU je v uvodu podal poročilo, v katerem je med drugim povedal, da so v Zagorju ustanovili krajevno Pro loco, ter poročal podrobno o tisku pokrajinskega vodiča za turizem, ki ga bodo tiskali v 2000 izvodih in bo predvidoma stal 2,8 milijona lir. PTU namerava izdati tudi žepno izdajo vodiča v skrajni obliki. Izdelali bodo tudi letos koledar prireditve za prihajajoče leto. Glede preloženih vodovodov in nabežnih novih elementov in o tem vprašanju niso razpravljali.

Svečano so odobrili nekatere spremembe v organiku za uslužbenec te ustanove, kakor tudi nekatere spremembe v proračunu za leto 1964, v katere so vnesli tudi 10 milijonov prispevka, ki ga je obljubil ministrstvo za turizem, kar bo omogočilo večje izdatke za turistično propagando.

Nekaj debate se je razvila pri točki o klasifikaciji hotelov, zlasti v Gradcu, kjer naj bi 16 hotelov nazadovolje iz III. v IV. kategorijo, ker nimajo urejenih dovolj sanitarnih naprav in kopalnic ter napeljav za toplo vodo. Ker bi tako nazadovanje utegnilo imeti negativen vpliv na turiste, so sklenili, da bodo prizadele hotelirje pozvali, naj nadomestijo pomanjkljivosti in s tem omogočijo povratek svojih hotelov v III. kategorijo. Tudi hotel Union je iz istih vzrokov prešel iz III. v IV. kategorijo.

Sindikalna sporočila CISL

Poslanec Armato, konfederalni tajnik CISL, je vložil v parlamentu zakonski osnutek za izpolnitelje dolžnosti o upokojevanju uradnikov pred 1. julijem 1966. Za vsa podrobnejša navodila je na voljo urad CISL v Ul. Roma 20 v Gorici.

FIB-CISL (sindikat bančnih uslužbenecv) sporoča, da bodo zaradi sprememb premične lestvice v letu 1964 bančni uradniki, ki imajo v breme druge osebe, preloži do meseca decembra, na podlagi sporazuma med sindikati in kreditnimi združenji, znesek 27.345 lir za vsako družinsko doklado, ki so jo prejeli za eno leto. Vse tiste osebe, za katere so prejeli družinsko doklado krajši čas, jim bodo izplačali toliko dodatno, kolikor jim pritiče. Za vse informacije je na voljo urad CISL v Ul. Roma.

Seja občinskega sveta v četrtke v Sovodnjah

V četrtke 29. t. m. ob 19.30 uri bo v občinskem domu v Sovodnjah seja tamkajšnjega občinskega sveta. Na dnevnem redu je pet točk. Tako bodo razpravljali o nakupu potrebne zemljišča za razširitev občinske ceste v Rupi. Imenovali bodo novo občinsko volilno komisijo ter razpravljali o spre-

SPOROČILO UPRAVE IACP

Za nad 635 milijonov del v Gorici, Trzinu in Ronkah

Prejemniki so celo znižali predračunske cene - S te mi gradnjami bodo omilili krizo stavbinskih delavcev

Zavod za ljudske hiše IACP iz Gorice sporoča, da so na zasebni dražbi oddali z znižanjem nekaterim podjetjem gradnjo novih ljudskih hiš, ki ni bila oddana na javni dražbi dne 16. t. m.

V četrtke 29. t. m. ob 9. uri bo predsednik IACP prof. Čellie uradno oddal gradnjo 4 hiš s skupno 24 stanovanji v Trzinu podjetju Nazario Romani za znesek 68.817.720 lir (samo zidarska dela) podjetju Giovanni Vistin iz Trzina in končno bo ob 10. uri istega dne oddal zidarska dela v Gorici za tri hiše po 6 stanovanj (otto »D«) in za 20 dvostanovanjskih hiš (otto »C« za znesek 217.415.065 lir podjetju Nazario Romani ter zidarska dela za 35 dvostanovanjskih hiš za 304.317.300 lir podjetju Maggio Oliva iz Pordenona.

Druge dela, ki niso bila oddana na dražbi dne 16. t. m. to je zidarska dela pri skupini »D« v Gorici so bila oddana podjetju Antonio Zanette in sinovi iz Pordenona za 9.929.700 lir za skupino »E« v Trzinu podjetju Fasa, iz Passian di Prato za nekaj nad 13 milijonov; električne napeljave za skupino »F« v Ronkah so oddali podjetju Ferrante Mulattieri za 279.720 lir.

Tako je bila izpodbita tudi trditev tistih gradbenikov, ki na javni dražbi dne 16. t. m. niso hoteli sprejeti teh del pod pretezo, da so bile od IACP izračunane cene preizkušne. Če so sedajni prejemniki lahko sprejeli te cene celo z znižanjem, tedaj so bile sprejemljive tudi zanje.

Pismo CGIL

občinski upravi

Zaradi obljub občinskega odbora glede vključitve dnevnice v stavež s tem letom, je tajništvo CGIL iz Gorice poslalo goriški občini pismo, v katerem poudarja, da manjkata še dva meseca do poteka roka, v katerem naj bi se stvar uredila, zaradi tega sindikalna organizacija zahteva pogovor s občinskimi predstavniki, da bi izvedela, kako je z uresničevanjem obljube.

Župan obiskal »Lenassi«

Župan dr. Gallarotti je včeraj v družbi občinskih odbornikov in drugih osebnosti obiskal zavod »Lenassi«, kjer se je dal časa za drži in predstavniki zavoda in se zanimal za pogoje bivanja gojencev in njihove uspehe.

S SEJE SVETA PTU

Turistični vodič za Goriško bodo izdali v žepni obliki

Prehod številnih hotelov iz III. v IV. kategorijo, med njimi je tudi Unione v Gorici

V soboto popoldne je imel pokrajinski svet turističnega združenja za Goriško svojo redno sejo v dvorani pokrajinskega sveta v Gorici, na katero je prišel, kakor smo poročali že v nedeljo, tudi predsednik deželne »Sveta« dr. B. Rinaldini, ki je pokazal živo zanimanje za turistične probleme v pokrajinskem in deželnem okviru.

Predsednik PTU je v uvodu podal poročilo, v katerem je med drugim povedal, da so v Zagorju ustanovili krajevno Pro loco, ter poročal podrobno o tisku pokrajinskega vodiča za turizem, ki ga bodo tiskali v 2000 izvodih in bo predvidoma stal 2,8 milijona lir. PTU namerava izdati tudi žepno izdajo vodiča v skrajni obliki. Izdelali bodo tudi letos koledar prireditve za prihajajoče leto. Glede preloženih vodovodov in nabežnih novih elementov in o tem vprašanju niso razpravljali.

Svečano so odobrili nekatere spremembe v organiku za uslužbenec te ustanove, kakor tudi nekatere spremembe v proračunu za leto 1964, v katere so vnesli tudi 10 milijonov prispevka, ki ga je obljubil ministrstvo za turizem, kar bo omogočilo večje izdatke za turistično propagando.

Nekaj debate se je razvila pri točki o klasifikaciji hotelov, zlasti v Gradcu, kjer naj bi 16 hotelov nazadovolje iz III. v IV. kategorijo, ker nimajo urejenih dovolj sanitarnih naprav in kopalnic ter napeljav za toplo vodo. Ker bi tako nazadovanje utegnilo imeti negativen vpliv na turiste, so sklenili, da bodo prizadele hotelirje pozvali, naj nadomestijo pomanjkljivosti in s tem omogočijo povratek svojih hotelov v III. kategorijo. Tudi hotel Union je iz istih vzrokov prešel iz III. v IV. kategorijo.

NA KRIŽIŠČU V SLOVENCU

Motociklist podrl kolesarja ki si je prebil lobanjo

Nezavestnega so z avtom ZK prepeljali v goriško bolnišnico, kjer mu skušajo rešiti življenje

V nedeljo zvečer nekaj po 20. uri se je peljal 37-letni Ubaldino Medica iz Gorice, Ul. Brigata Sassari 30 s kolesom po državni cesti iz Krminja proti Gorici. Ko je prišel do križišča pri Slovencu, pa se je pripeljal za njim na svojem motofurgonu Gileras 150 31-letni Alojz Kristančič iz Moše, Blanche 21. Ker je bila zaradi slabega vremena vidljivost zelo slaba tudi motociklist ni pravočasno opazil kolesarja pred seboj in posledica je bila, da je zavozil vanj. Meden je tresel s kolesom vred na cestni tlak in oblezel nezavestnega. Zelo sotesno so takoj poklicali avto Zelenega križa iz Gorice, ki je ponekateren odpeljal v goriško civilno bolnišnico. Tam so mu ugotovili prebitje lobanje, pretes možganov in poškodbo slušnih organov ter da pridržali na zdravljenju z rezervirano prognozo.

Tudi Kristančič je po trčenju padel, vendar je dobil je manjše poškodbe ter se je lahko sam odpeljal v civilno bolnišnico, kamor je

Kino

VERDI. 17.15: »La settima alba«, William Holden in Capucine. Ameriški film v barvah.

CORSO. 17: »002 agenti segretissimi«, C. Ingrassia in F. Francini. Italijanski barvni film. Zadržna predstava ob 22.

VITTORIA. 17.00: »Superspettacoli nel mondo«, Italijanski barvni film. Nemakopski dokumentarni film. Mladini pod 18. letom vstop prepovedan. Zadržna predstava ob 21.30.

CENTRALE. 17.00: »Il caso del cavallo senza testa«, J. P. Aumont in H. Lom. Barvni film. Walt Disneya. Sledi barvna slikanica »Golia, piccolo elefante«. Zadržna predstava ob 21.30.

DEŽURNA LEKARNA

Danes več dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna CRISTOFOLU. LETTI na Travniku, telefon 29-72.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 16,6 stopinj ob 16.30, najnižjo 10 stopinj ob 5.30. Povprečna dnevne vlage je bilo 58 odstotkov.

